

Uitslag van de seksuele intimidatie-enquête

Wegwezen, engerd!

Gelukkig niet op de redactie zelf, maar wij van Yes hebben allemaal weleens te maken gehad met seksuele intimidatie. Benieuwd naar jullie ervaringen, vroegen we je onze enquête in te vullen. Zo'n 3700 lezeressen klikten de soms heftige emoties van zich af en wat blijkt: 67% heeft ooit te maken gehad met seksuele intimidatie.

Seksuele intimidatie kan variëren van ongepaste opmerkingen ('Zo, geen beha?' of 'dat heb je goed gedaan, voor een vrouw') tot handtastelijk gedrag of het 'met de ogen uitkleden' van een vrouw. Van de (grote) groep vrouwen die te maken heeft gehad met seksuele intimidatie, zegt 11% te zijn verkracht. Nog meer meiden (39%) geven aan dat ze ooit zijn aangerand. Een lezeres vertelt over haar nare ervaring: "De neef van mijn beste vriendin bracht me naar huis. Ik was jong en had flink wat op. Bij de deur begon hij mij te zoenen en te betasten. Ik wilde dat niet. Toen ik het achteraf vertelde, geloofde bijna niemand me." Bij 50% van degenen die de enquête invulden,

Het online onderzoek is gehouden in week 48 en 49. In totaal hebben 3.738 lezeressen de vragenlijst ingevuld. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 22 jaar. Het merendeel (39%) heeft een vriend, maar woont niet samen. Een derde is single (33%) en 20% woont samen. 8% is getrouwd.

gaat het om seksueel getinte grapjes en opmerkingen, onverwachte aanrakingen, dubbelzinnige toespelingen en ongewenste toenaderingspogingen. Een voorbeeld: "Ik kreeg op mijn werk van een man te horen dat ik als hoer meer zou verdienen. Hij wilde wel mijn eerste klant zijn."

67%
heeft te maken gehad met seksuele intimidatie

Wie doet het?

In 68% van de gevallen is de dader een bekende van het slachtoffer. Veelal is het een vriend of kennis (24%), een collega (9%), de baas of chef (6%) of een leraar (3%). In 26% van de gevallen was het een familielid (vader, broer, neef), iemand uit de werksituatie (klant, stagebegeleider), medeleerling of ex-vriendje. Één lezeres viel ten prooi aan een overbuurjongen: "Ik werd vastgebonden aan het bed en hij kleepte me uit. Hij begon mij toen overal aan te raken en ik kon niks doen. Het hield maar niet op." In minder dan een derde van de gevallen (32%) is de dader geen bekende.

Hoe vaak?

Hoe vaak worden jonge vrouwen geconfronteerd met billenknijpers en vulgaire collega's (of erger)? Zoals we zagen heeft een derde van de enquête-invullers er gelukkig geen last van. Daartegen-

Slechts 1% van de ondervraagden heeft zelf weleens iemand anders seksueel geïntimideerd. Meestal betrof het een tik op de billen. “Gewoon voor de gein”, wordt er meestal aan toegevoegd. Esther (19) zegt: “Als een jongen in de kont knijpen hieronder valt, ja, dan heb ik het weleens gedaan”.

over staat dat 16% er eens per week (of zelfs vaker...) mee wordt geconfronteerd. Bijna een kwart (14%) is maandelijks slachtoffer van seksuele intimidatie, 10% overkomt dit eens in de twee maanden. 16% wordt eens in het halfjaar opgeschrikt door nare gebeurtenissen en 18% overkomt dit eens per jaar. Meiden in de leeftijdsgroep tot 17 jaar hebben het minst last van seksuele intimidatie. In de leeftijdscategorie van 21 tot en met 23 jaar komt het fenomeen 't meest voor, en na je 24^e verjaardag neemt de kans hierop weer wat af. Voor lezeres Nadia bleek het invullen van de enquête confronterend: “Ik denk dat we onderschatten wat onder seksuele intimidatie wordt verstaan. Nu ik deze lijst zie, besef ik pas hoe vaak je dit meemaakt.” Ook voor Sandra (19) was onze enquête een *wake-up call*: “Ik werd me ervan bewust dat ik denk dat dit soort dingen alleen anderen overkomt. Mij gebeurt zoiets toch niet, wie zou mij nou aanranden? Ik besef nu dat dit ons allemaal kan overkomen. Dat vind ik behoorlijk eng, maar het maakt me er wel meer bewust van.”

Aan wie vertel je het?

Als je iets is overkomen, aan wie vertel je dat dan? Veel slachtoffers (34%) delen de ingrijpende ervaring met hun beste vriendin (34%). Daarna komen de familie (23%) en de partner

68%
van de daders is een bekende van het slachtoffer

(17%). Verder wordt erover gepraat met ‘iemand anders’ (9%), de politie (7%) en de leidinggevers van school of werk. Denk bij ‘iemand anders’ aan een psycholoog, een vertrouwenspersoon of een collega. Dat het goed is om over dit soort vervelende en tegelijkertijd ingrijpende dingen te praten, kunnen we niet genoeg benadrukken. Anja (24) deed dat in eerste instantie niet: “Ik heb er echt

heel veel spijt van dat ik eerst niets heb gezegd. Sinds twee jaar weet een goede vriend van me wat er is gebeurd. Hij heeft me laten zien dat ik me niet verantwoordelijk hoefde te voelen en me niet hoefde te schamen. Ik zou willen dat ik eerder met iemand had gesproken, want de dader aanpakken is nu moeilijk in verband met bewijs en dergelijke. Dus doe aangifte! Het is niet jôuw schuld.”

34%
vertelt het eerst aan haar beste vriendin

Waarom zwijgen?

Toch wijst de enquête uit dat 13% een dergelijke ervaring voor zich houdt. Waarom? Lobke (30): “Ik heb nooit aangifte durven doen, niet van incest en ook niet van een aanranding een paar

Anoeska (21): ‘Ik schaamde me en ik dacht dat ik het misschien zelf had uitgelokt’

maanden geleden. Ik was bang voor de consequenties. Maar nu wil ik ieder slachtoffer adviseren om dit wel te doen, al was het alleen maar om te voorkomen dat de dader nog meer slachtoffers maakt.” Schaamte en schuldgevoel worden door bijna 50% van de slachtoffers genoemd als de belangrijkste reden om er niets over te vertellen. Zo zegt Anoeska (21): “Ik schaamde me en ik dacht dat ik het misschien zelf had uitgelokt. Ik was bang dat mensen zouden zeggen dat ik er zelf iets aan kon doen.” Een ander deel van de respondenten (circa 15%) geeft aan dat ze het niet belangrijk genoeg vonden. Ze hebben ermee leren leven en zien het als iets dat ‘voorbij’ is. “Ik heb er geen trauma aan overgehouden. Waarschijnlijk overkomt het iedereen weleens”, reageerde een slachtoffer. Een andere veelgenoemde reden (circa 10%) is dat er problemen zouden kunnen ontstaan wanneer je het wel vertelt en het bovendien waarschijnlijk toch weinig uithaalt. Kim (19) weet dat uit ervaring: “Jammer genoeg helpt het vaak niet om naar de politie te gaan. Ik

heb toen ik 16 jaar was bij elkaar opgeteld negen uur op het bureau gezeten om aangifte te doen wegens zware mishandeling en verkrachting. Die jongen loopt nog vrij rond en is alleen maar verhoord. Er waren genoeg getuigen en toch komt zo’n jongen ermee weg.” Angst, tot slot, wordt door circa 15% van de slachtoffers genoemd als reden om te zwijgen.

De gevolgen?

Godelieve (30): “Ik heb er wel even over na moeten denken of ik deze enquête wel wilde invullen, omdat ik nu in een periode zit waarin ik totaal niet goed in mijn vel zit. Drie maanden geleden ben ik verkracht en daardoor zit ik nu psychisch in de knoop. Ook omdat het misbruik van vroeger weer allemaal terugkomt. Ik heb de enquête ingevuld om mensen te laten weten dat het écht vaker voorkomt dan je denkt, en ook dichtbij. En dat dit soort gebeurtenissen veel kapot kunnen maken.” Bijna de helft (42%) van de slachtoffers van seksuele intimidatie geeft aan dat het incident psychische gevolgen voor ze heeft gehad. 15% zegt dat ze mannen in het algemeen meer wantrouwt en meer op haar hoede is. 11% geeft

aan dat ze bijvoorbeeld niet ’s avonds alleen over straat durft, of langs een groep jongens of mannen wil lopen. En 6% zegt dat ze nog vaak aan het voorval denkt of ervan droomt. Van de respondenten geeft nog eens 14% aan dat ze op een andere manier psychologische gevolgen ondervindt van de seksuele intimidatie. Vooral op het gebied van seks en lichamelijk contact ontstaan er problemen. Carlijn (18): “Seks met

Seksuele intimidatie op de werkvloer
Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen (LVV)
Internet: www.lvv.nl.

Alles over seksuele intimidatie
Internet: www.platformseksueleintimidatie.nl.

Online therapie voor slachtoffers seksueel geweld
Rutgers Nisso Groep
Internet: www.rutgersnissogroep.nl.

worden opgedrongen. Maaïke (21): “Als slachtoffer van een seksueel vergriep is het erg moeilijk om je verhaal te doen. In mijn werk bij de politie kom ik weleens meisjes tegen in die in zo’n situatie zitten. Aangifte doen is erg moeilijk. Ik merk dat ik met mijn ervaring veel voor die meisjes kan betekenen, want de dader moet gestraft worden. Ik wil voorkomen dat er meer slachtoffers vallen. Maar het is zo moeilijk.”

De grenzen?

De definitie van seksuele intimidatie is niet moeilijk: als jij iets als ongewenst, onplezierig en/of intimiderend ervaart, dan is dat het ook. We legden vier verschillende situaties voor aan de respondenten. Bijna iedereen (97%) is het erover eens dat een docent of werkgever die zijn hand op je heup legt terwijl hij je iets vraagt, niet kan. Een collega of medestudent die je een tikje op je billen geeft terwijl je langsloopt, is eveneens *not done*, vindt driekwart (73%) van de ondervraagden.

13%
van de slachtoffers verzwijgt het

mijn vriend verloopt af en toe raar. Soms durf ik niks en klap ik dicht, ik ben heel onzeker geworden. Ook voel ik mij ongemakkelijk als ik door mannen word aangeraakt, zelfs al is het de fysiotherapeut.” Van de slachtoffers die verkracht zijn, geeft de overgrote meerderheid (87%) aan dat ze daar psychisch nog steeds last van heeft. Het verhaal van Heleen (23) is schokkend: “Het is mij aangedaan door drie verschillende personen, elke keer in een andere fase van mijn leven. Nu ben ik 23, heb 2 kinderen, maar ik droom er nog elke nacht van... Ook ben ik doodsbang dat iemand mijn dochter iets aandoet. Elke keer als ik haar luiers verschoon, kijk ik of ze wondjes aan haar vagina heeft. Ik weet dat dit niet goed is, maar zolang mijn dochttertje het niet zelf kan vertellen, hou ik het op deze manier in de gaten. Ik vertrouw niemand met haar!”

De helft (49%) van de vrouwen die zijn aangerand, heeft er geen last meer van. Tot slot zegt driekwart (77%) van de respondenten die op een andere manier seksueel geïntimideerd zijn

(seksuele toenaderingen, grapjes en aanrakingen) er gelukkig geen psychische problemen van te ondervinden.

Aangifte?

Aanranding en verkrachting zijn voor de meeste vrouwen, meer dan 52%, de grens voor het doen van aangifte bij de politie. Veel vrouwen zeggen

De angst voor een groep enge, handtastelijke mannen is bijna net zo groot als de angst voor een dodelijke ziekte

melding te maken bij de directie van school of werk, wanneer sprake is van ongewenste aanrakingen of zwaardere vergriepen. Een aantal vrouwen zegt bij elke vorm van seksuele intimidatie aangifte te doen. In elk geval wanneer bepaalde ongewenste zaken aan hen

Daarnaast vindt 70% een seksueel georiënteerd plaatje per mail – ook wanneer je al wat langer met iemand chat – ongepast. Een seksueel getinte grap over vrouwen in een gezelschap waarin jij de enige vrouw bent, kan volgens 31% niet door de beugel. Onderling vertrouwen en ongeschreven wetten spelen echter ook een rol, vindt Annette (21): “Je geeft zelf aan wat wel en

niet kan. Wordt daar niet naar geluisterd, dan wordt het wel vervelend! Bij mij op het werk zijn we nogal fysiek ingesteld. We zijn allemaal vrienden van elkaar geworden en dat aanraken is menselijk. Zelfs van achter vasthouden en voor de lol tegen mijn kont slaan, vind ik niet

42% van de slachtoffers houdt er jaren last van

2. (8,5) Je moet alleen langs een groep van vijf mannen lopen, die vieze geluiden maken en je aanraken.
3. (7,6) Je bent 's avonds alleen thuis en je laat een kennis met twee van zijn vrienden binnen. Ze blijken te veel gedronken te hebben en beginnen handtastelijk te worden.
4. (7,5) Je bevindt je in een afgesloten ruimte, waar je niet zelf uit kunt komen (diepe grot, afgesloten lift, kelder waarvan de deur geblokkeerd is).
5. (6,8) Jouw vervoermiddel (auto, brommer, fiets) is kapot en je moet laat in de avond alleen over straat terug naar huis, het beltegoed van je mobieltje is op.

aanmerkelijk groter in dan slachtoffers van minder ernstige vormen van seksuele intimidatie. Overigens neemt slechts 10% van alle respondenten niets mee als ze alleen over straat gaat. De rest neemt haar mobieltje mee (82%), een busje peperspray (2%), een mes (1%) of iets anders (6%). Bij deze laatste groep blijken de zware sleutelbos en een scherpe nagelvijl favoriet. In plaats van het busje peperspray nemen veel vrouwen een busje deodorant of haarlak mee. Milo (22) weet waarom: "Met peperspray ben je strafbaar, het is verboden. Haarlak werkt net zo goed. Tip van een agent!"

Afhakken dat ding!

"Meiden die verkracht worden, hebben levenslang. Alle straffen voor de daders zijn te min", vindt Dewi (20). "Als voor straf het geslachtsdeel zou worden geamputeerd, zouden mannen het wel meteen uit hun hoofd laten. Ze kunnen het in elk geval niet weer doen, een gepaste straf lijkt me!"

We hebben jullie in de enquête ook gevraagd plaats te nemen op de stoel van de rechter. Het gaat om de volgende zaak: twee jonge mannen van 18 en 20 jaar dwingen een meisje van 16 jaar, onder bedreiging van een mes, in een discotheek seksuele handelingen te verrichten.

'Als hoer zou ik meer verdienen. Hij wilde mijn eerste klant zijn'

vervelend. Maar dat zou een vreemde niet moeten flikken! Iedereen op de werkvloer weet wat wel en niet kan."

Hoe eng?

We vroegen ons af hoe bang jonge vrouwen zijn voor seksuele intimidatie door mannen. Eva (23) geeft aan al van kinds af aan bang te zijn ooit te worden verkracht. "Tegenwoordig kan ik er beter mee omgaan, maar elke keer als ik over dit onderwerp een verhaal hoor, lopen de rillingen over mijn lijf." Eva is overigens nooit slachtoffer geweest van seksuele intimidatie. Om een vergelijking te kunnen maken legden we de enquête-invullers een aantal situaties voor. Met een cijfer kon je aangeven hoe bang je zou zijn in elk van die situaties. Een 1 betekent 'nauwelijks bang' en een 10 'vreselijk bang'.

De meest angstige momenten (tussen haakjes staat het gemiddelde cijfer):

1. (8,6) Je krijgt te horen dat je ongeneeslijk ziek bent en waarschijnlijk nog maar enkele maanden te leven hebt.

Bij onze groep respondenten zien we dat situaties die te maken hebben met seksuele intimidatie op de tweede en derde plaats staan en dus als zeer beangstigend worden ervaren. De angst voor een groep enge, handtastelijke mannen is vrijwel net zo groot als de angst die je bekruipt wanneer je te horen krijgt dat je nog maar een paar maanden te leven hebt!

Wat neem je mee?

Slachtoffers van aanranding en verkrachting schatten de kans om nogmaals de sigaar te zijn

Bijna één procent heeft vóór of in hun vijfde levensjaar te maken gehad met seksuele intimidatie. In deze fase betreft het veelal incest thuis (vader, opa of een broer). In de leeftijdscategorie van 14 tot en met 16 jaar hebben de meeste respondenten hun meest nare ervaring op dit gebied meegemaakt.

Beide mannen verkrachten het meisje. Vijftig procent vindt dat de beide mannen tien jaar tot levenslang de cel in moeten. Zes jaar brommen is volgens 40% genoeg. Overigens is het niet zo dat vrouwen die zelf slachtoffer zijn geweest van een zwaarder vergrijp, ook een zwaardere straf geven.

Tja, de respondenten zijn duidelijk. Verkrachting moet zwaar bestraft worden. Maar hoe zit het met de praktijk? Een verkrachting komt de dader vaak op een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 24 maanden te staan. Het zou dus zomaar kunnen dat de twee jonge mannen uit het voorbeeld in de enquête, na twee jaar weer buiten de gevangenispoort staan. Als het delict al bewezen kan worden. ■

Als je behoefte hebt om over dit onderwerp te praten, kijk dan eens op www.yes.nl.